

Anvisning för tillämpning av anmälningsförfarandet enligt 13 § i hälsoskyddslagen, Offentliga inkvarteringslokaler**1. Inledning**

Enligt 13 § 1 mom. 1 punkten i hälsoskyddslagen (763/1994) ska verksamhetsutövaren senast 30 dygn innan verksamheten inleds göra en skriftlig anmälan till den kommunala hälsoskyddsmyndigheten om ibruktagande av en inkvarteringsrörelse som avses i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet (308/2006). En anmälan ska göras också när en verksamhet ändras väsentligt. När verksamhetsutövaren byts ska den nya verksamhetsutövaren underrätta den kommunala hälsoskyddsmyndigheten om saken.

Hälsoskyddsmyndigheten ska ge anmälaren ett intyg över att anmälan har tagits emot, behandla anmälan och vid behov utföra en inspektion enligt 45 § i hälsoskyddslagen. Hälsoskyddsmyndigheten kan ge verksamhetsutövaren anvisningar och råd för att förebygga sanitära olägenheter. Om verksamheten konstateras vålla sanitära olägenheter kan hälsoskyddsmyndigheten efter att ha hört verksamhetsutövaren meddela förelägganden som är nödvändiga för att avhjälpa eller förebygga dem, eller om de inte annars kan förhindras, förbjuda att verksamheten utövas på platsen i fråga (15 och 51 § i hälsoskyddslagen).

Anmälningar om inkvarteringsrörelser samt eventuella inspektionsbesök i sådana lokaler ska hälsoskyddsmyndigheten meddela polisinspektionen i det härad inom vars verksamhetsområde lokalen finns samt räddningsmyndigheten i området. Även byggnadstillsynsmyndigheten för den ort där inkvarteringslokalen finns ska vid behov underrättas om anmälan (hälsoskyddslagen 15 §).

2. Inkvarteringslokaler

Begreppen kring inkvarteringsrörelse definieras bl.a. i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet (308/2006, nedan IFL). Enligt 1 § i lagen avses med inkvarteringsverksamhet yrkesmässigt tillhandahållande av möblerade rum eller andra inkvarteringslokaler för kunder som behöver tillfällig inkvartering.

I detaljmotiveringarna till IFL (RP 138/2004) konstateras att när yrkesmässigheten bedöms är den väsentliga frågan huruvida verksamheten siktar till ekonomiska resultat. Det har inte någon betydelse om verksamheten faktiskt ger vinst. I IFL fastställs att det är verksamhetsutövarnas skyldighet att bl.a. göra resandeanmälningar och föra ett resanderegister. I lagen görs en klar avgränsning mellan inkvarteringsverksamhet och boende enligt lagen om hyra av bostadslägenhet (481/1995, nedan LHBL).

Dnr V/58357/2017

13.7.2017

Tillämpningsområdet för IFL omfattar bl.a. hotell, motell, gårdsbruksturism, vandrarstugor, helpensionat, semesterbyar, s.k. frukostinkvartering och yrkesmässigt tillhandahållande av fritidsbostäder. Även inkvartering i stugor eller andra permanenta inkvarteringslokaler på ett campingområde omfattas av IFL. I lagen om friluftsliv (606/1973) bestäms om inrättande av campingplatser och inledande av verksamheten på dem. Tillämpningsområdet omfattar också tillhandahållande av inkvarteringservice i anspråkslösa lägenheter, t.ex. internat eller natthärbärgen.

Det är vanligt att studenthem används som sommarhotell när de studerande har lov. En del av lägenheterna kan då vara i de boendes besittning enligt ett hyresavtal medan de boende i andra rum eller lägenheter är hotellgäster. Under de senaste åren har även verksamhet med bostadshotell blivit vanligare, där användningsrätten till möblerade lägenheter överlåts mot en vecko- eller månadsersättning. Verksamheten är i allmänhet inkvarteringsverksamhet, men en lägenhet kan också överlåtas till att användas enligt lagen om hyra av bostadslägenhet, varpå IFL inte tillämpas.

Enligt 2 § i lagen omfattar tillämpningsområdet inte sådan i lagen om privat socialservice (922/2011) avsedd boendeservice inom socialvården som tillhandahålls av privata serviceproducenter, inkvartering i transportmedel i anslutning till transport eller tillhandahållande av fritidsbostäder eller andra inkvarteringslokaler endast för personalen vid en sammanslutning, stiftelse eller inrättning. Enligt lagens detaljmotivering gäller den inte heller för sådan verksamhet av sporadisk karaktär som utövas utan strävan efter ekonomisk behållning eller är rumsuthyrning enligt lagen om hyra av bostadslägenhet. Verksamheten kan anses vara sporadisk om den är av engångsnatur eller endast sällan upprepas (t.ex. en privatperson inkvarterar gäster i sitt hem i anslutning till ett sommarevenemang).

3. Anmälan om inkvarteringsverksamhet enligt hälsoskyddslagen

Enligt hälsoskyddslagen anses i regel lägenheter inom tillämpningsområdet för IFL vara anmälningspliktiga inkvarteringslokaler. Till avvikelser från tillämpningsprinciperna för IFL anses anmälningsplikten enligt hälsoskyddslagen även omfatta de offentliga inkvarteringslokaler där verksamheten inte strävar efter ekonomisk behållning, t.ex. ett natthärbärke i anslutning till välgörenhetsverksamhet (HsL 13 §, 1 mom. punkt 6)).

När en lägenhet hyrs ut med stöd av lagen om hyra av bostadslägenhet, dvs. den som hyr ut bostaden tecknar till exempel ett tidsbegränsat hyresavtal med den boende, görs ingen anmälan enligt hälsoskyddslagen om verksamheten. I vissa fall som till exempel på bostadshotell kan verksamheten omfattas av såväl IFL som LHBL.

Anmälningsplikten gäller inte för inkvartering i anslutning till hem (separata inkvarteringsrum eller lokaler saknas) eller då en privatperson upplåter en bostad eller fritidsbostad i egen användning för tillfällig inkvartering.

Personer eller grupper kan också inkvarteras tillfälligt i lokaler som inte är avsedda för inkvartering (t.ex. skolelever i en skolas idrottslokal, eller idrottare i baracker eller tält under ett idrottsevenemang). Även om det för dessa aktiviteter inte krävs någon anmälan enligt hälsoskyddslagen ska

Dnr V/58357/2017

13.7.2017

verksamheten ändå ordnas så att det inte uppstår några sanitära olägenheter. Hälsoskyddsmyndigheten har möjlighet att också för dessa utfärda enskilda förelägganden (t.ex. kring hygien eller hushållsvatten) för att förebygga sanitära olägenheter.

Gemensamma lokaler, till exempel bastu- och bassänglokaler, avsedda för dem som inkvarterar sig på hotell, campingplatser och i anslutning till annan inkvarteringsverksamhet, hanteras i samband med behandlingen av anmälan kring inkvarteringsverksamheten som sekundära lokaler för inkvarteringen.

De gym och övriga idrottslokaler i anslutning till inkvarteringsverksamhet som tillhandhålls för även andra än de inkvarterade, samt skönhetssalonger och solarier m.m., är i allmänhet funktionellt skilda helheter och anmälningsplikten för dem bestäms skilt enligt 13 § i hälsoskyddslagen.

Om verksamhetsenheten har ett eget vattenförsörjningssystem, kontrolleras hushållsvattnet enligt social- och hälsovårdsministeriets hushållsvattenförordningar (1352/2015 och 401/2001). Om verksamhetsenheten har en simbassäng, kontrolleras bassängvattnets kvalitet enligt social- och hälsovårdsministeriets förordning 315/2002.

Tabell 1. Exempel på inkvarteringslokaler och deras anmälningsplikt.

<i>Typ av verksamhet</i>	<i>Anmälningsplikt i hälsoskyddslagen</i>	<i>Anmärkningar</i>
Inkvartering med frukost (Bed and breakfast)	Ja	Separata rum för inkvartering.
Inkvartering av personer eller grupper för en kort tid i lokaler som egentligen inte är avsedda för inkvartering	Nej	T.ex. inkvartering av skolelever eller andra, som deltar i idrotts- och andra evenemang, i barracker eller tält, eller i idrottslokaler i skolor.
Hotell	Ja	Även inkvartering på t.ex. ett i en hamn permanent förankrat fartyg.
Hostell som t.ex. vandrarstugor, vandrarhotell, sommarhotell	Ja	
Lägenhetshotell	Ja	

Dnr V/58357/2017

13.7.2017

Stugor i semesterbyar och på campingplatser, övriga permanenta inkvarteringslokaler avsedda för inkvartering samt övrigt yrkesmässigt tillhandhållande av fritidsbostäder	Ja	Tillhandhållande av en fritidsbostad, som en privatperson har för eget bruk, för inkvartering via en förmedlingsrörelse eller direkt till kunden kan anses stå utanför anmälningsplikten.
Inkvartering i kommunikationsmedel i anslutning till transport	Nej	
Inkvartering som sker i anslutning till verksamhet inom lantgårdsturismen	Ja	
Motell/resandehem	Ja	
Internat vid läroanstalter	Nej	Elevinternat fungerar sommartid ofta som sommarhotell och då krävs anmälan.
De internat, natthärbärgen, mottagningscentraler för asylsökande som är avsedda för tillfällig inkvartering	Ja	Inte tjänstebostäder eller motsvarande bostäder
Helpensionat	Ja	
De fritidsbostäder eller andra inkvarteringslokaler som är avsedda för egen personal, egna arbetstagare eller egna medlemmar hos företag, stiftelser, idrotts- och jaktföreningar, föreningar m.m.	Nej	T.ex. tillfällig inkvartering av bärplockare (i skollokaler som tagits ur bruk). Om en lokal hyrs ut till användas av utomstående är det fråga om en offentlig inkvarteringslokal (kräver anmälan).

Dnr V/58357/2017

13.7.2017

Mer information Överinspektör Päivi Aalto, tfn 0295 209 602.

Direktör

Jussi Holmalahti
Jussi Holmalahti

Överinspektör

Päivi Aalto
Päivi Aalto